

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою

Відокремленого структурного

підрозділу «Фаховий коледж

Чернівецького національного

університету імені Юрія Федьковича»

протокол № 1 від 31.08.2023 р.

Голова Педагогічної ради

Олександр СОБЧУК

ПОЛОЖЕННЯ

**про виявлення та запобігання академічному плагіату
у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий
коледж Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича»**

УВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора

ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»

від «1» 09 2023 року № 28

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1. Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (далі – Положення) розроблено відповідно до: Закону України «Про фахову передвищу освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу», інших нормативно-правових актів та Статуту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича», Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича з метою запобігання плагіату (запозиченням) у наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних, курсових, творчих та інших роботах.

1.2. Мета положення:

- створення системи ефективного виявлення та запобігання плагіату в роботах здобувачів фахової передвищої освіти, педагогічних працівників Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (далі – Коледж);
- дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб;
- посилення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.3. Це Положення регламентує процедуру проведення перевірки академічних текстів здобувачів освіти та педагогічних працівників Коледжу з використанням Антиплагіатної інтернет-системи на наявність запозичень із текстів, присутніх в базах Коледжу, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (далі – ЧНУ) та в Інтернеті. За потреби додаткова перевірка може здійснюватися іншими вільнодоступними системами.

2. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет (монографія, підручник, посібник, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації тощо, за виключенням матеріалів, які укладаються і є збірниками матеріалів інших авторів).

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Оприлюднення твору – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору.

Академічний плагіат – оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) наукових результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Показник оригінальності твору – кількісний показник, виражений у відсотках, який відображає співвідношення авторського тексту до загального обсягу твору.

Різновиди плагіату:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін;
- копіювання значної частини чужої роботи в свою, як в оригіналі так і у перекладі, без внесення в запозичене жодних змін та належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;
- представлення суміші власних і запозичених аргументів без належного цитування;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту. Сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);
- компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

3. ПЕРЕЛІК РОБІТ ТА ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ

3.1. Кваліфікаційні роботи підлягають обов'язковій процедурі перевірки.

3.2. Курсові роботи випускних груп підлягають обов'язковій процедурі перевірки.

3.3. Роботи педагогічних працівників підлягають перевірці у відповідності до Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.

3.4. Завданням антиплагіатної інтернет-системи є визначення ступеня подібності тексту роботи до текстів документів, що містяться в базах даних та в Інтернеті. Роботи у яких виявлено значний відсоток подібності, не можуть бути кваліфіковані (прийняті до розгляду) як такі, що містять плагіат. Рішення щодо наявності або законності запозичень, знайдених антиплагіатною системою, приймає випускова циклова комісія.

3.5. Перевірку на можливу наявність у тексті чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на авторів у Коледжі здійснює відповідальна особа за перевірку текстів на академічний плагіат (далі – відповідальна особа), призначена наказом директора.

4. ЗАВДАННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ОСОБИ

4.1. Положення визначає загальний алгоритм здійснення перевірки текстів на академічний плагіат.

4.2. За підготовку файлу кваліфікаційно/курсової роботи, що підлягає перевірці, відповідає автор цієї роботи. Вимоги до формату файлу який подається на перевірку заздалегідь оприлюднюється відповідальною особою і доводиться до відома здобувачів освіти та педагогічних працівників. Формат файлу повинен бути прийнятним для перевірки на плагіат системою, що використовується (зазвичай подаються формати файлів *.doc, *.docx, які не містять елементів захисту).

4.3. Під час підготовки файлу роботи забороняється використовувати будь-які методи обманювання сервісів перевірки на академічний плагіат, зокрема забороняється:

- заміна текстових символів на візуально ідентичні зображення;
- заміна окремих букв одного алфавіту на аналогічні за написанням букви іншого алфавіту (наприклад, заміна кириличних букв 'АаВЕеІіКМНОоРрСсТуХх' на відповідні латинські і навпаки);
- вставка додаткових текстових символів, які візуально не видимі.

У випадку виявлення факту спроби обману під час перевірки на наявність академічного плагіату в поданих роботах приймається негативний висновок зі складанням відповідного протоколу і така робота не приймається до захисту.

4.4. Відповідальна особа після отримання файлів робіт від студентів проводить перевірку на академічний плагіат за такою процедурою:

- завантажує файли робіт на сервер Інтернет-сервісу через відповідний Web-інтерфейс;

- перевіряє завантажені файли робіт з внутрішньою базою документів Коледжу/ЧНУ або з Інтернет-ресурсами в Інтернет-сервісі;

- зберігає на локальних носіях розширені електронні звіти щодо результатів перевірки, у яких міститься інформація про відсоток унікальності робіт.

4.5. Відповідальні особи несуть відповідальність:

- за подання в звіті недостовірної та неправдивої інформації;

- за невчасну перевірку роботи на плагіат та формування звітів подібності за умови дотримання термінів подачі тексту роботи автором.

4.6. Завідувач відділення та/або заступник директора з навчальної роботи може здійснювати вибірккову перевірку поданих відповідальною особою звітів подібності та рішень випускових циклових комісії щодо допуску кваліфікаційних/курскових робіт до захисту.

5. ОЦІНКА РІВНЯ ОРИГІНАЛЬНОСТІ ТА УМОВИ ВИЗНАННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ ПРАВОМІРНИМИ

5.1. У системі запобігання академічного плагіату Коледжу у якості критерію оригінальності творів використовується показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманих за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат і зменшений на відсоток правомірних запозичень.

5.2. Для курсових робіт рекомендованою є наступна шкала оцінки залежно від кількісного показника рівня оригінальності роботи:

Відсоток оригінальності	Рекомендована дія
понад 70 %	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням. Передається на розгляд випускової циклової комісії.
від 50 % до 70%	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів. Передається на розгляд випускової циклової комісії, яка визначає необхідність повторної перевірки.
від 30 % до 50 %	Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору.
менше 30 %	Наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається.

5.3. Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);
- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- належним чином оформлені цитуваннями;
- самоцитуванням (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах);
- бібліографічними посиланнями на джерела;

5.4. Показники оригінальності (унікальності) академічних текстів (у %) можуть бути змінені рішенням випускових циклової комісії за обґрунтованим поданням керівника, що фіксуються у відповідному протоколі засідання з врахуванням специфіки спеціальностей з зазначенням підстав такої зміни, але не може бути суттєво нижчою за рекомендовані. Відгук (обґрунтування) керівника зазначається у витязі протоколу засідання і ця норма доводиться до відома здобувача освіти.

5.5. Отримані результати у звітах щодо перевірки тексту на унікальність носять рекомендаційний характер і є лише допоміжними матеріалами для рішення щодо допуску кваліфікаційної/курсової роботи до захисту. Остаточне рішення про прийняття чи відхилення поданого тексту може прийняти лише випускова циклова комісія, це рішення обов'язково має бути аргументовано і зафіксовано в протоколі засідання випускової циклової комісії.

6. ПЕРЕВІРКА РОБІТ СТУДЕНТІВ

6.1. Перевірка кваліфікаційних/курскових робіт студентів на академічний плагіат здійснюється за допомогою Інтернет-сервісів на основі внутрішньої бази документів Коледжу/ЧНУ та в Інтернеті.

6.2. Перед перевіркою на академічний плагіат в термін не пізніше 14 календарних днів перед захистом студент:

- готує файл кваліфікаційної/курсової роботи у форматі визначеному відповідальною особою, прийнятному для перевірки на плагіат;
- подає готовий файл завершеної кваліфікаційної/курсової роботи відповідальній особі.

6.3. Відповідальна особа здійснює перевірку на плагіат.

6.4. Перевірка здійснюється в термін не більше 5 календарних днів з моменту реєстрації кваліфікаційної/курсової роботи відповідальною особою. Результат перевірки – звіти подібності передаються/надсилаються електронною поштою керівнику, голові випускової циклової комісії та завідувачу відділення.

6.5. За результатами розгляду звітів подібності на засіданні випускових циклових комісій приймається рішення щодо допуску курсових робіт до захисту.

Відповідне рішення оформлюється протоколом. При потребі, для розгляду звіту подібності курсової роботи циклова комісія може залучати студента, що її виконав та керівника. Рішення циклової комісії оформлюється за встановленим зразком, наведеним у *Додатку 1*.

6.6. Роботи, які мають низький рівень оригінальності тексту повертаються студенту на доопрацювання на термін не більше 3 календарних днів. Після чого відправляється на повторну перевірку, яка здійснюється в термін не більше 3 календарних днів.

7. ПОРЯДОК ПОДАННЯ АПЕЛЯЦІЇ ТА ЇЇ РОЗГЛЯД

7.1. У випадку незгоди з рішенням випускової циклової комісії студент має право у триденний термін після оголошення результату подати письмову апеляційну заяву на ім'я директора чи на ім'я завідувача відповідного відділення поданою у *Додатку 2*.

7.2. У випадку подання апеляційної заяви від студента, за дорученням директора, створюється «Апеляційна комісія» для розгляду апеляції, яка повинна розглянути апеляційну заяву у дводенний термін після створення комісії. При розгляді апеляцій від студентів до складу апеляційної комісії обов'язково залучається представник органу студентського самоврядування.

7.3. До розгляду апеляції від студентів на засідання комісії можуть бути залучені за їх згодою: представники роботодавців, керівник робочої групи освітньо-професійної програми, за якою здобуває освіту студент, а також інші особи за рішенням головуєчого.

7.4. Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту подання заяви.

7.5. Про дату, місце та час проведення засідання апеляційної комісії заявника попереджають за допомогою наявних засобів зв'язку щонайменше за два дні.

7.6. Якщо заявник не з'являється на засідання з розгляду апеляції, питання розглядається за його відсутності.

7.7. За результатами розгляду апеляції, Апеляційна комісія формує остаточний висновок (*Додаток 3*), який підписує голова комісії, її члени та заявник (за наявності).

7.8. В окремих випадках комісія за фактами академічного плагіату також може створюватися розпорядженням директора за поданням одного із заступників директора чи завідувача відділення. До складу такої комісії можуть включатися кваліфіковані фахівці (за згодою), які не є співробітниками Коледжу.

8. ЗАХОДИ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

8.1. Профілактика академічного плагіату в навчальних роботах, наукових та навчально-методичних працях полягає у:

- ознайомленні осіб, які виконують відповідні роботи, з правилами наукової етики та нормами цього Положення;
- проведенні самостійної перевірки авторами своїх робіт, які вони подають до опублікування чи захисту, на оригінальність із використанням відповідних програмно-технічних засобів до подачі на перевірку уповноваженій особі;
- підвищенні відповідальності авторів, а також осіб, які залучаються до рецензування наукових та навчально-методичних праць і керівництва кваліфікаційними і курсовими роботами здобувачів освіти за дотримання норм належного цитування і правил наукової етики;
- проведення консультаційно-інформаційних занять з питань академічної доброчесності для студентів та педагогічних працівників Коледжу.

8.2. Керівникам і консультантам ознайомити/довести до відома дане Положення до авторів на усіх етапах виконання кваліфікаційних/курскових робіт, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

8.3. Для забезпечення запобігання академічному плагіату та контролю за дотриманням правил наукової етики здобувачами освіти та педагогічними працівниками Коледжу та авторами, які подають матеріали для опублікування або оприлюднення у виданнях Коледжу/ЧНУ, наказом директора призначається особа відповідальна за перевірку рукописів творів на оригінальність і відсутність неправомірних запозичень.

8.4. Відповідальна особа здійснює перевірку робіт за допомогою програмно-технічних засобів виявлення ознак плагіату, надає експертний висновок про рівень оригінальності твору, забезпечує збереження результатів перевірки (тестування) рукописів.

8.5. Виконання відповідальною особою перевірки рукописів на виявлення ознак плагіату здійснюється у межах робочого часу педагогічних працівників.

9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

9.1. Низький відсоток оригінальності робіт студентів є підставою щодо прийняття цикловою комісією рішення про недопущення до захисту та відправку матеріалів на доопрацювання або видачу нового завдання, відрахування здобувача освіти.

9.2. Встановлення відповідальною особою чи апеляційною комісією факту неприйнятної оригінальності твору педагогічного працівника є підставою для відмови у наданні рекомендації для друку.

9.3. Студенти та їх керівники кваліфікаційних/курсів робіт, члени випускової циклової комісії несуть особисту відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності передбачену законодавством України.

9.4. Виявлення непоодиноких випадків плагіату в роботах педагогічних працівників Коледжу має бути враховано при продовженні дії контракту.

9.5. Звернення осіб щодо порушення їх авторського права розглядаються згідно чинного законодавства.

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Положення набуває чинності з дати його затвердження наказом директора.

10.2. Всі зміни та доповнення до Положення розглядаються та приймаються на засіданні Педагогічної ради та затверджуються наказом директора Коледжу.

10.3. Відповідальність та контроль за виконанням Положення несуть посадові особи Коледжу відповідно до їх функціональних обов'язків.

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ

РІШЕННЯ ЦИКЛОВОЇ КОМІСІЇ _____

ПРО ДОПУСК КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ/КУРСОВОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

Підтверджуємо ознайомлення з результатом звіту подібності щодо кваліфікаційної/курсової роботи, генерованого системою виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості:

Автор: _____

Назва: _____

Керівник роботи: _____

Підрозділ: _____ відділення

Шифр та назва спеціальності: _____

Назва ОПП: _____

Коефіцієнт подібності 1: _____ %

Коефіцієнт подібності 2: _____ %

Дата створення звіту: _____

Відгук керівника: _____

Після аналізу Звіту подібності констатуємо наступне (*потрібний варіант відмітити*):

☐ Запозичення, виявлені в роботі є законними і не є плагіатом. Рівень подібності не перевищує допустимої межі. Таким чином робота незалежна і приймається.

☐ Запозичення не є плагіатом, але перевищено граничне значення рівня подібностей. Таким чином робота повертається на доопрацювання.

☐ Виявлено запозичення і плагіат або навмисні текстові спотворення (маніпуляції), як передбачувані спроби укриття плагіату, які роблять роботу невідповідною вимогам законодавства (Ст.17 ЗУ Про фахову передвищу освіту, пункт 3.1, Ст. 42. ЗУ Про освіту) та вимог ДСЯО (Критерій 4), а також кодексу етики і процедур. Таким чином робота не приймається.

Голова ЦК _____ Ім'я ПРИЗВИЩЕ

(підпис)

Директорові
ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»
Олександру СОБЧУКУ
Студента _____ групи

П.І.П. здобувача освіти

Тел. _____,
e-mail _____

Заява

Заявляю, що кваліфікаційну/курсову роботу на тему

«_____»

я підготував/ла особисто (з урахуванням внеску керівника) без застосувань можливостей «штучного інтелекту».

Тому прошу розглянути оскарження щодо недопуску цієї роботи до захисту, оскільки вона не порушує Законів України «Про авторське право і суміжні права», «Про освіту» та «Про фахову передвищу освіту» не містить навмисні текстові спотворення, як передбачувані спроби укриття запозичень, а виявлені запозичення не є плагіатом.

Підтвердження:

Дата

Підпис

**Експертний висновок апеляційної комісії
результатів перевірки на академічний плагіат**

Комісія розглянула (вид і назва роботи) , автора (ів) _____, врахувала приведені заявником аргументи на захист своєї роботи та прийняла рішення: робота має (вказати рівень оригінальності: високий, задовільний, низький, неприйнятний) та (вказати подальшу дію щодо роботи: допускається до друку чи захисту; не допускається до друку чи захисту) .

Голова апеляційної комісії

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

Члени комісії:

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

Заявник (якщо присутній)

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

дата

Рекомендована блок схема антиплагіатної процедури

